

مذمت حقوق

دوره ۵ - شماره ۱۰ - بهار ۱۴۰۱

شماره چاپی: ۱۸۴۱ - ۳۷۸۳
شماره الکترونیکی: ۱۹۲۲ - ۳۷۸۳

- مسئولیت مدنی کارشناس رسمی دادگستری در حقوق ایران و فرانسه با تاکید بر رویه قضایی حسن بادینی، سپیده راضی، محمد مهدی پور
- همدلی‌های سعدی شیرازی با آموزه‌های حقوق عمومی مدرن مجید نجارزاده هنجنی
- حمایت کیفری از حق بر محیط‌زیست شیما نادری، مجید مطلبی
- تبیین نقش جامعه مدنی در تحقق حقوق شهروندی فرزانه دشتی، عبدالکریم شاحیدر
- آثار افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی در حقوق ایران و آمریکا افشین مجاهد
- چالش‌های قضایی مقابله با جرایم زیست محیطی در حقوق کیفری ایران اسماعیل کشکولیان، عباس شیخ الاسلامی
- رویکرد حقوق هوایی بین‌المللی نسبت به مسئولیت ناشی از نشر ویروس کرونا در حمل و نقل هوایی یگانه سادات صفوی
- آثار قراردادهای دولتی در حقوق ایران و انگلستان محمدرضا پورپور
- میانجیگری، نظام عدالت مشارکتی، نسل سوم نظام عدالت کیفری و حقوق اطراف دعوا صادق فتیلی، سید محمد صالحی
- ارزش و اعتبار نظریه کارشناسی در حقوق ایران و فرانسه سید جعفر هاشمی باجگانی، میثم سبحانی
- رویکرد سیاستگذاری‌های زیست محیطی در کاهش مخاطرات؛ راهبردها و رهیافت‌ها زهرا طلیعه علیا، داوود خرم دل
- قواعد فقهی کارا در مسئولیت اتلاف عمر اشخاص حمید سلیمانی، رحیمه عباسی بناری
- نقش نهادهای سازمان ملل متحد در پیشگیری از آلودگی‌های محیط زیستی ناشی از پسماندها به منزله امنیت زیست جهانی رستم علی اکبری، سید مهدی موسوی
- مبانی تصحیح قراردادهای غیرمعمود با تمسک به اطلاقات و عمومات شرعی سید علیرضا امین
- فناوری‌های نوین باروری-زیستی و حقوق کودک، درآمدی بر آینده کودکی در ایران مریم شعبان
- آسیب شناسی کیفرگذاری موجود در جرایم خانوادگی موضوع کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵؛ از تبیین آسیب‌ها تا ارائه راهکارها مهدی مقفری اناری، محمد امینی زاده، علی عارفی مسکونی
- مجرای اصل صحت در معاملات با تاکید بر امکان جریان آن در شبهات حکمیة مانده چینی ساز، امید محمدی، قاسم شعبانی
- پیرامون نظریه بطلان تحقیقات مقدماتی در فرآیند دادرسی کیفری ایران (با توجه به قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۰۴) مسعود فدائی دهچشمه، امیر سلیمانی، حمیرا طاهری
- تأملی بر قانون حاکم بر تعهدات قراردادی عقد بیمه در ایران و ایالات متحده آمریکا فرزاد گرمی کلمتی، حامد بابانی
- بررسی تأسیس بیلمنت در نظام حقوقی انگلستان، ایالات متحده آمریکا و تطبیق آن با نهاد امانت در حقوق ایران نسترن ارزانیان، مهساسادات نبوی
- معیار تفکیک جرم آدم‌ربایی از جرایم مشابه در نظام کیفری ایران احمدرضا امتحانی، جواد نادری عوج بغزی، علی پاپدارفرد
- درآمدی بر اصول و موانع استرداد مجرمین در حقوق بین الملل رضا علی پناه
- آثار کرونا بر عدالت کیفری اطفال و نوجوانان با نگاهی به حقوق ایالات متحده آمریکا پیمان دولتخواه پاشاکی
- جلوه‌های تغییر در سیاست کیفری افتراقی جرائم نیروهای مسلح ایران و ایالات متحده آمریکا با روش کیفرزدانی و جرم زدایی پاسر شاکری، علیرضا صالحی، غلامحسین رضایی

Environmental Policy Approach in Reducing Risks; Strategies and Approaches

رویکرد سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی در کاهش مخاطرات؛ راهبردها و رهیافت‌ها

Zahra Tallieolia

Assistant Professor of Law, Iranian Institute of Electronic Higher Education, Tehran, Iran

زهرآ طلیعه علیا
استادیار گروه حقوق، مؤسسه آموزش عالی الکترونیکی ایران، تهران، ایران
T_allieo@yahoo.com

Davud Khorramdel

BSc in Law, Iranian Institute of Electronic Higher Education, Tehran, Iran (Corresponding Author)

داوود خرم‌دل
کارشناس حقوق، مؤسسه آموزش عالی الکترونیکی ایران، تهران، ایران (نویسنده مسئول)
Davudkhorramdel1397@gmail.com

Abstract

Today, environmental hazards, including climate change, result from the use of energy sources such as fossil fuels. It can be said with certainty that the disrupted global system is looking for more precise solutions to attract the participation of governments to reduce environmental risks. The necessity of this reaction is effective interactions such as the concept of sustainable development, which the system of international environmental law and other sciences is gradually and multifaceted paying attention to. The purpose of this research, which is written in a descriptive-analytical method, is to explain the strategies of the political regime and the application of green democracy in the light of environmental valuation, policy-making and regulation. Undoubtedly, it can be acknowledged that the policies pursued during the World Summit and the forthcoming efforts and the importance of environmental diplomacy can alleviate the existing turmoil and the democratic role of governments become more apparent.

Keywords: Energy, Biosphere, Democracy and Diplomacy, Sustainable Development, Environmental Risks.

چکیده

امروزه برخی از مخاطرات زیست‌محیطی و از جمله آن تغییر اقلیم، ره آورد استفاده از بنیان‌های انرژی همچون سوخت‌های فسیلی است. شاید بتوان به قطعیت گفت نظام جهانی به دنبال راهکارهای دقیق‌تری برای جلب مشارکت دولت‌ها جهت کاهش مخاطرات زیست‌محیطی پیش رو است. لزوم این واکنش، فراکنش‌های مؤثری همچون مفهوم توسعه پایدار و دیپلماسی زیست‌محیطی است که نظام حقوق بین‌الملل محیط زیست و علوم دیگر به تدریج و به صورت چند سویه به آن توجه دارند. هدف از انجام این پژوهش که به روش توصیفی - تحلیلی نگاشته شده، تبیین راهبردهای کاربست رژیم سیاستی سبز در پرتو ارزشگذاری، سیاست‌گذاری و مقررات‌گذاری زیست‌محیطی است. بی‌تردید می‌توان اذعان داشت که سیاست‌های پیش رو در جریان اجلاس‌های جهانی و تلاش‌های پیش رو و اهمیت به دیپلماسی محیط زیست می‌تواند تلاطم موجود را بسامان‌تر کند و نقش دموکراتیک دولت‌ها بیش از پیش عیان گردد.

واژگان کلیدی: انرژی، زیست کره، دیپلماسی، توسعه پایدار، مخاطرات زیست‌محیطی.

Received: 2022/02/27 - Review: 2022/05/20 - Accepted: 2022/06/19

دریافت مقاله: ۱۴۰۱/۰۲/۲۷ - پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۵/۲۰ - پذیرش مقاله: ۱۴۰۱/۰۶/۱۹

ارجاع:

طلیعه علیا، زهرا؛ خرم‌دل، داوود؛ (۱۴۰۱)، رویکرد سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی در کاهش مخاطرات؛ راهبردها و رهیافت‌ها، تمدن حقوقی، شماره ۱۰.

Copyrights:

Copyright for this article is retained by the author (s) , with publication rights granted to Legal Civilization. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>) , which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

CC BY-NC-SA

مقدمه

دیدگاه‌های جدید در مورد مسائل انرژی همواره با بحث‌ها در خصوص سیاست‌گذاری همراه بوده است. در این راستا می‌بایست مصرف انرژی و نتایج نامطلوب آن را کنترل نمود. این مسئله بدان سبب است که از یک سو، حساسیت در مورد مسائل انرژی نزد سیاست‌گذاران و رهبران تجاری وجود دارد و در حال حاضر تمایل به تفکر جدی‌تر در مورد مصرف انرژی و راه‌های جایگزین برای تأمین تقاضاهای رو به افزایش ملی و جهانی دارند. از سوی دیگر، محیط زیست گراها، موضوع کاهش تقاضای انرژی از طریق حفاظت و بهره‌وری و یا حرکت به سمت منابع کمتر آلاینده و یا تجدیدپذیرتر را مدنظر قرار داده‌اند. این شرایط به افزایش رو به رشد اشتیاق به انرژی در جهت تأمین سوخت ماشین‌ها، سیستم‌های گرمایشی و سرمایه‌ی خانه‌ها، تأمین منبع انرژی برای روشن نگه داشتن موبایل، رایانه، تبلت، چاپگرها، تلویزیون‌ها و بسیاری از دیگر ابزارهای الکترونیکی زندگی مدرن دامن زده است. این پژوهش در پی پاسخ به این پرسش است که آیا می‌توان از مفهوم توسعه پایدار به صورت کارآمد در جهت تشریح و اهداف بلندمدت در جهت ساخت درک عمومی و حمایت از اقدامات در راستای سیاست‌گذاری محیط زیستی استفاده نمود؟ همچنین دیپلماسی محیط زیست تا چه میزان می‌تواند در جهت تعالی مفهوم توسعه پایدار و روند سیاست‌گذاری مؤثر باشد؟ در این پژوهش به مسائلی همچون بهبود درک مشکلات زیست‌محیطی و انرژی؛ ایجاد ظرفیت برای تجزیه و تحلیل علل گوناگون مشکلات محیط زیستی و راه‌حل‌های احتمالی

از طریق دیدگاه‌های سیاسی، اخلاقی، اقتصادی و علمی؛ درک و آگاهی از نقش دولت و سیاست‌ها، دامنه وسیع سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی مدرن پرداخته شده است.

۱- واکنش‌ها به چالش‌های زیست‌محیطی

شناسایی مشکلات اغلب کار دشواری است و اقدام در مورد آن‌ها به‌ندرت آسان بوده، زیرا که رفع کردن این نوع مشکلات نیازمند سیاست‌گذاری است. در برخی از اوقات نیاز است که دولت‌ها به صورت عمیق برای حل مشکلات وارد عمل شوند و در زمانی دیگر می‌بایست وظیفه حل مشکلات را به انتخاب‌های شخصی و مشارکتی در بازار واگذار کنند. هر راهبردی در میان دانشمندان، تحلیلگران سیاسی، گروه‌های ذی‌نفع و سیاست‌گذاران، حامیان خود را دارد و هر گروه دلایل قانع‌کننده خود را دارند که رویکرد آن‌ها بهترین راه برای رسیدگی به مشکلات است. وجود اختلافات در سیاست‌گذاری باعث عدم اجماع در مورد مشکلات زیست‌محیطی و یا راه‌حلهایی برای مقابله با آن‌ها است. باین‌حال، تقریباً تمامی پژوهشگران در زمینه سیاست‌گذاری زیست‌محیطی دلایل بسیاری برای این موضوع و تهدیدهای پیش‌رو شناسایی می‌کنند (Vig and Kraft, 2016, 93).

این مشکلات و مسائل برای برخی از مردم آشنا است و حتی اگر مردم آشنایی با آن‌ها نداشته باشند درک آن‌ها بسیار ساده است. این مسائل و مشکلات شامل مواردی چون: آلودگی آب‌وهوایی، آلودگی عمومی به مواد شیمیایی و پسماندهای خطرناک، تولید مقادیر زیادی از پسماندهای جامد شامل پسماندهای نوین الکترونیکی همچون تلفن‌های همراه دور انداخته شده که در محل‌های دفن زباله قرار می‌گیرند و نیاز به بازیافت دارند، وابستگی شدید جهانی به استفاده از سوخت‌های فسیلی که در موضوع تغییرات اقلیمی مشارکت دارند، و همچنین تخریب منابع طبیعی و جنگل‌ها که به نوبه خود باعث از بین رفتن تنوع زیستی شده و پایداری اکوسیستم را تهدید می‌کنند، می‌شود. علاوه بر مشکلات عنوان شده، می‌توان به رشد مداوم جمعیت بشری و سطح بالای مصرف انرژی و منابع طبیعی اشاره نمود. این دو مشکل می‌تواند تمامی مشکلات زیست‌محیطی را نیز تشدید نماید (Brown, 2009, 58). برخی دیگر از پژوهشگران مواردی همچون کیفیت زندگی و تهدیدات بهداشت و سلامت عمومی که به‌طور فزاینده‌ای در شهرهای پرتراکم در سرتاسر جهان رو به افول بوده را در این لیست قرار می‌هند. این کنشگری‌ها سبب گردید تا در سطح بین‌المللی، دولت‌ها به فکر تصمیم‌سازی راجع به مسائل زیست‌محیطی بیافتند و جهت بررسی موضوعات و نگرانی‌های پیش‌آمده گردهم آیند.

این مهم باعث گردید تا سیاست‌گذاران در سرتاسر جهان از طریق اجلاسی همچون نشست تاریخی زمین^۱، کنفرانس سازمان ملل متحد درباره محیط زیست و توسعه در سال ۱۹۹۲ در ریودوژانیرو برزیل و به دنبال آن اجلاس جهانی توسعه پایدار^۲ در ژوهانسبورگ، افریقای جنوبی در سال ۲۰۰۲ و همچنین کنفرانس ریو+۲۰ در مورد توسعه پایدار^۳ در سال ۲۰۱۲ که به صورت مجدد در ریودوژانیرو برگزار گردید و منجر به تعیین دستورکارها گردید، به اشتراک گذاشته شده است. نشست و کنفرانس سازمان ملل متحد در مورد محیط زیست و توسعه (اجلاس سران زمین) ۱۹۹۲، بزرگ‌ترین کنفرانس دیپلماتیک بین‌المللی بوده که تا به حال برگزار گردیده است، این نشست نمایندگان یکصد و هفتاد و نه ملت را به خود جذب نمود (از جمله یکصد و هجده تن از سران دولتی). این کنفرانس را بیش از هشت هزار خبرنگار پوشش می‌دادند. علاوه بر این افراد، بیش از هفت هزار سازمان مردم‌نهاد در نشستی هم‌زمان و در محلی نزدیک به ریودوژانیرو گرد هم آمدند. جلسات و نشست‌های بعدی توجه رسانه‌ای کمتری را به خود اختصاص داد ولی در عوض تعداد زیادی از نمایندگان رسمی دولتی، نمایندگان سازمان‌های مردم‌نهاد را به خود جلب نمود. این چنین جلسات و نشست‌هایی^۴ در تعیین و تنظیم برنامه‌های جامع جهانی زیست‌محیطی و ایجاد اجماع سیاسی در زمینه اقدامات عملی، به‌رغم بسیاری از اختلافات در میان ملت‌ها در مورد دوره و زمان مناسب مفید بوده‌اند (O'Neill, 2009, 201).

به‌عنوان مثال، در جلسات برنامه‌ریزی در اجلاس سران زمین ۱۹۹۲ و در کنفرانس‌های مربوط به آن، می‌توان حس قابل لمس و قابل ملاحظه‌ای را در مورد بدتر شدن مشکلات زیست‌محیطی و پیامدهای آن در توسعه اقتصادی، به‌ویژه در کشورهای فقیر را تشخیص داد. با این حال، شواهد بسیاری در مورد عزم عمومی برای مقابله با این مشکلات وجود داشت (Meadowcroft and Fiorino, 2017, 115). متأسفانه گزارش کمیسیون برنتلند و گزارش سران اجلاس زمین ۱۹۹۲ و دو کنفرانس متعاقب آن نتوانستند به صورت اساسی و بنیادی اولویت‌های سیاسی در سراسر جهان را تغییر دهند، اما این کمیسیون‌ها و کنفرانس‌ها موفق شدند

1- Earth Summit, the United Nations Conference on Environment and Development (UNCED)

2- World Summit on Sustainable Development

3- Rio+20 Conference on Sustainable Development

۴- درک ژئوپلیتیکی از مذاکرات بین‌المللی زیست محیطی در پرتو این فرایند همانا دیپلماسی محیط زیست نام دارد و در واقع این مهم از بدو شکل‌گیری نشست‌های بین‌المللی تا خروجی این نشست‌ها که اسناد معاهداتی است و بعد از آن را شامل می‌شود (طیبه، ۱۳۹۶، ۳۴).

زمینه تحقق برخی از مفاهیم همچون مفهوم توسعه پایدار را فراهم سازند و این همان «توسعه‌ای که نیازهای فعلی را فراهم کرده بدون اینکه توانایی نسل‌های آینده برای تأمین نیازهای شان را به خطر بیندازد.» (کمیسیون جهانی محیط زیست و توسعه ۱۹۸۷). نکته‌ای که در اینجا حائز اهمیت است اینکه از سال ۱۹۹۰، جمعیت جهان به دو برابر افزایش و اقتصاد نیز در همین سال‌ها بیست برابر رشد و مصرف سوخت‌های فسیلی به میزان سی برابر افزایش و تولید صنعتی نیز پنجاه برابر رشد که چهارپنجم از آن از سال ۱۹۵۰ اتفاق و بسیاری از آن‌ها ناپایدار هستند. سرمایه‌های اولیه و اساسی که حامی زندگی در زمین است (همانند جنگل گونه‌های گیاهی، حیوانی و خاک) در حال از بین رفتن بوده و اقیانوس‌ها نیز به سرعت در حال تخریب بوده‌اند (Meadowcroft and Fiorino, 2017, 123) هرچند واکنش‌ها نسبت به مخاطرات زیست‌محیطی نمود داشته ولیکن این مخاطرات روز به روز افزایش یافته و بحران‌ها گردیده است. نشست‌های جهانی نیز مدام در حال برگزاری و در پی تصمیم‌سازی‌های جدی هستند. از جمله آن، اجلاس ۲۰۱۵ پاریس و بعد از آن اجلاس جهانی کاپ ۲۶ در سال ۲۰۲۱ گلاسکو بود که برگزار گردید و پیرامون مباحث تغییر اقلیم به گفتمان پرداختند اما نمی‌توانیم دقیق بگوییم که این یک دیپلماسی موفق یا ناموفق است.

۲- ابزار سیاست‌گذاری زیست‌محیطی

به بیانی ساده، سیاست‌ها انتخاب‌های جمعی هستند که ما به‌عنوان یک جامعه آن را اتخاذ می‌نماییم. این انتخاب‌ها به‌عنوان اهداف سیاست‌گذاری و ابزاری که در جهت دستیابی به آن‌ها مورد استفاده قرار می‌دهیم و همچنین راهی که خودمان را سازمان‌دهی و حکمرانی می‌کنیم، مربوط می‌شود. این مسئله مشهود است که فرایندهای طبیعی که حیات این کره خاکی را پشتیبانی می‌نماید به‌طور فزاینده‌ای در معرض خطر قرار دارد و می‌توان موضوع توسعه پایدار را به‌عنوان یک راه‌حل مورد تأیید و تأکید قرار داد. همچنین توسعه می‌تواند، به‌عنوان یک اصل هدایتی مرکزی برای سیاست‌گذاری اقتصادی و محیط زیستی ملی به کار گرفته شود که به‌عنوان یک ارتباط جدایی‌ناپذیر در نظر گرفته شده و به موجب آن کیفیت زندگی محیط زیستی بازگردانده شده، پیشرفت‌های وسیع ایجاد گردد و چشم‌انداز روشنی برای نسل‌های آتی به وجود خواهد آمد (Fiorino, 2006, 49). پذیرش جهانی مفهوم توسعه پایدار نشانه بسیار مهم در اوایل قرن بیست و یکم محسوب می‌گردد، حتی اگر این مفهوم تا حدودی مبهم باقی بماند که این خود نیز می‌تواند باعث منازعات جدی اقتصادی و سیاسی به‌خصوصی مابین ملت‌های فقیر و غنی گردد. موضوع توسعه پایدار در کنفرانس‌های ریو ۲۰۱۲ و ژوهانسبورگ ۲۰۰۲ بسیار مشهود

بوده است (Starke, 2008, 12). به هر حال چالش‌های امروز نه تنها شامل چگونگی نوسازی و نوین کردن سیاست‌های محیط زیستی می‌شود، بلکه چگونگی برخورد با مجموعه‌ای جدید و پیچیده از اقدامات سیاسی و مشکلات نسل سوم که در راستای مقابله با تغییرات آب‌وهوایی جهانی و ابتکارات پایداری محلی ظهور یافته‌اند را در برمی‌گیرد؛ بدین ترتیب می‌توان پیوستگی‌هایی را با سیاست‌های محیط زیستی قدیمی شناسایی نمود که حتی زمانی که در عصری جدید ظهور پیدا می‌کنند، می‌توانند سرشار از امیدها و احتمالات باشند.

۳- نقش دولت و رویکردهای سیاستی

تعداد افراد بسیار کمی در جامعه وجود دارند که دغدغه‌هایی همچون: نیاز جامعه به دانش علمی بهتر، تغییر در جهت محیط زیستی ملایم و لطیف و فناوری‌های مولدتر و یا برنامه‌ریزی و تجزیه و تحلیل سیاست‌گذاری جامع و کامل‌تر را مطرح نمایند. همچنین بسیاری دیگر از افراد نیاز به مشوق‌های فردی و اقتصادی در حفظ انرژی، آب و دیگر منابع و یا تعهد قوی‌تر و گسترده‌تر به ارزش‌های زیست‌محیطی زندگی را انکار می‌کنند. علاوه بر این، تعداد افراد کمی با این موضوع مخالفت خواهند کرد که اقدامات گوناگون توسط اشخاص و سازمان‌ها در تمامی سطوح اجتماعی، هم در بخش دولتی و هم بخش خصوصی در جهت دستیابی به اهداف بلندمدت حفاظت زیست‌محیطی و توسعه پایدار ضروری خواهد بود. مردم ممکن است انتخاب کنند که در نزدیکی محل کارشان زندگی نمایند و یا با پیاده‌روی و دوچرخه و همچنین حمل و نقل عمومی در ازای اتومبیل‌های شخصی جابه‌جا شوند و یا همین افراد ممکن است حداقل از وسایل نقلیه با کارایی بالا استفاده نمایند. این افراد همچنین ممکن است در جست‌وجوی ابزار و وسایل با انرژی بهینه و از لحاظ محیط زیستی امن، بازیافت و کمپوست پسماند و تطبیق سیستم‌های خنک‌کننده و گرمایشی خود به بهینه‌ترین حالت مصرف انرژی باشند. به‌طور مشابه، کسب و کارها می‌توانند فعالیت‌های فراوانی را در راستای بهبود بهره‌وری انرژی، جلوگیری از آلودگی و ترویج دیگر اقدامات پایدار که در حال حاضر بسیاری از این شرکت‌ها هم‌اکنون در حال انجام این اقدامات هستند، صورت دهند (Friedman, 2008, 165).

با وجود این و بدون شک دولت نقش مهمی در حل مشکلات زیست‌محیطی دارد. سیاست‌گذاری‌های عمومی انواع پژوهش‌های علمی را پشتیبانی می‌نماید و در نتیجه باعث سرعت بخشیدن به پیشرفت‌های علمی و فناوری می‌شود. سیاست‌های دولتی همچنین بر طراحی و استفاده از مشوق‌های اقتصادی (به‌عنوان مثال

مالیات بر بنزین)، تغییرات در ارزش‌های محیط زیستی جامعه (به‌عنوان مثال از طریق برنامه‌های آموزشی در مدارس عمومی) و استفاده از انرژی و منابع در سازمان‌های تحت نظر خود تأثیر می‌گذارد. یکی از دلایلی که چنین سیاست‌گذاری‌های دولتی مورد توجه واقع می‌شود این است که تهدیدهای زیست‌محیطی به نوعی نشان‌دهنده مشکلات عمومی و ابزارهای دست جمعی است که نمی‌توان تنها از طریق بخش خصوصی به حل آن‌ها اقدام نمود. در ابتدا ممکن است که هزینه‌های چنین اقداماتی برای بخش خصوصی بسیار سنگین باشد و فعالیت‌های خاص ممکن است مستلزم مجوز قانونی و مشروعیت سیاسی که تنها از طریق فرایندهای دولتی امکان‌پذیر بوده، باشد. به‌عنوان مثال در این زمینه می‌توان به فراهم نمودن نواحی بزرگ از زمین‌های عمومی برای پارک‌های ملی، بیابان‌ها، حفاظت از حیات وحش و ایجاد طیف وسیعی از برنامه‌های زیست‌محیطی، توسعه و برنامه‌های کمک‌رسانی به جمعیت اشاره نمود. اهداف سیاست‌گذاری‌های محیط زیستی و همچنین ابزارها و وسایل انتخابی در جهت حصول به آن‌ها از طریق فرایندهای سیاسی متنوع و مختلف و در سطوح محلی تا سطوح بین‌المللی تنظیم می‌شوند. این اهداف همچنین محصول تعامل افراد و گروه‌های بسیاری است که فعالانه در آن فرایند شرکت می‌کنند. طرفداران محیط زیست این موضوع را در فرایند تصمیم‌گیری در بسیاری از سطوح دولتی امروزی و تا حدی در مورد گروه‌های تجاری و صنعتی به‌خوبی نشان داده‌اند (Duffy, 2003, 38). البته سطوح دولتی برای دستیابی به رهیافت‌های پایدار نیازمند مشارکت عمومی است که به نوعی دغدغه اجتماعی نیز محسوب می‌شود. از این مسئله نمی‌توان چشم‌پوشی کرد که یکی از مهم‌ترین ابزارهای تحقق توسعه پایدار، نقش آفرینی شهروندی و آگاهی‌رسانی و مشارکت عمومی پایدار است. لذا فرایند توسعه به واسطه عملکرد دولت‌ها صرفاً دولت محور نخواهد بود بلکه یک رویکرد دولت-شهروند را می‌طلبد. ازسوی دیگر نقش دولت در پرتو رویکردهای سیاستی در قالب دو استاندارد مهم ارزش‌گذاری و مقررات‌گذاری جلوه پیدا می‌کند. اگر مسیر توسعه پایدار را چینی می‌کنیم، پس ارزش‌گذاری زیست‌محیطی را مدنظر داشته باشیم و اگر پایداری توسعه را طلب می‌کنیم، مقررات‌گذاری زیست‌محیطی را مدنظر داشته باشیم. این‌ها حلقه‌های به هم پیوسته‌ای هستند که حقوق بنیادین محیط زیست به آن‌ها وابسته است.

۴- مشکلات زیست‌محیطی و سیاست‌گذاری عمومی

اگرچه قبلاً بیان شد که درک مخاطرات زیست‌محیطی کار سختی نیست اما شناسایی ماهیت مشکلات زیست‌محیطی و راه‌حل‌هایی که در راستای رفع و حل آن‌ها مورد نیاز است به‌ندرت کار آسانی است. از

اواخر دهه ۱۹۶۰، جهان مملو از خبرهایی در مورد بسیاری از تهدیدات در زمینه بهداشت عمومی و محیط زیست، با اشاره‌های مختلف در مورد درجه اجماع علمی و یا میزان اختلاف نظر مابین محیط‌زیست‌گراها و مخالفان خود بوده است. گاهی اوقات خطرات تا حد بسیار زیادی قابل مشاهده هستند برای مثال در مواقعی که ساکنین در همسایگی صنایع سنگین شیمیایی قرار داشته باشند. با این حال، به‌طور معمول، این خطرات فی‌ذات خطرناک نیستند و شهروندان تنها در مورد آگاهی از شدت این مشکلات و اینکه در مواقع نیاز باید چه کاری انجام دهند، بی‌اطلاع نگه داشته می‌شوند. مثلاً در خصوص سوخت نیروگاه‌ها که از مازوت استفاده می‌کنند بهتر است اطلاع‌رسانی دقیق انجام پذیرد تا اقدامات مراقبتی انجام شود.

به هر ترتیب نگاه ما به مشکلات زیست‌محیطی، یک نگاه کارکردگرا است و عملاً به دنبال تحقق سیاست‌گذاری هستیم و این نیازمند نگاه مدافعه‌گر نسبت به روند توسعه و آگاهی شهروندی و بشری است. اگر یک مراجعه کوتاه به نسل‌های حقوق بشری داشته باشیم می‌توانیم نسل اول (حقوق مدنی و سیاسی) و نسل دوم (حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) را یک روند موفق از دیپلماسی بدانیم، اما در ورای این‌ها نسل سوم (توسعه، صلح و محیط زیست) بسیار پراهمیت جلوه می‌کند. به صورت روزافزونی، به نظر می‌رسد که شناسایی و حل مشکلات زیست‌محیطی نسل سوم مانند تغییرات آب‌وهوایی و از دست رفتن تنوع زیستی، بسیار مشکل‌تر از موارد مشابه در نسل اول نگرانی‌های محیط زیستی اوایل دهه ۱۹۷۰ (برای مثال آلودگی آب‌وهوا) هستند. راه‌حل‌ها ممکن است بسیار هزینه‌بر باشد و مزایای آن‌ها برای جامعه در درازمدت حاصل گردد و حتی اگر هزینه‌های کوتاه‌مدت به آسانی قابل شناسایی نیز بوده و بر صنایع و اقدامات خاص تأثیر داشته باشند اما شناسایی و اندازه‌گیری آن‌ها (اثرات مثبت اجتماعی) نیز مشکل است؛ بنابراین مسائل زیست‌محیطی نسل سوم نیاز به بحث و مذاکرات سیاسی بیشتر داشته و در نهایت از مسائل زیست‌محیطی دوران‌های قبلی دشوارتر هستند. با وجود شرایط چالش‌برانگیز امروزی، هیچ معمای بزرگی در مورد پرسش‌سؤالات مربوط به هر گونه از مشاجرت سیاست‌گذاری‌های عمومی شامل آن دسته از سیاست‌ها که با محیط زیست مرتبط بوده وجود ندارد، بلکه آن‌ها به مواردی چون: الف) ماهیت و علل مشکلاتی که با آن روبه‌رو هستند، (شامل، چه کسی و چه چیزی توسط آن‌ها تأثیر پذیرفته و از چه طریقی)، ب) چه چیزی می‌بایست در مورد آن‌ها انجام شود و ج- اگر مداخلات دولتی صورت پذیرد، چه نوعی از ابزارهای سیاست‌گذاری بهترین بوده و فراخوانده می‌شوند (از قبیل: قانون‌گذاری، آموزش عمومی و یا استفاده از مشوق‌های بازار) مربوط می‌شود. این موارد همان پرسش‌هایی است که در بحث‌های مربوط به دولت و سیاست‌گذاری‌های

عمومی مطرح می‌شود، خواه مسائل مربوط به مراقبت‌های بهداشتی، آموزش، اقتصاد باشد و یا امور خارجی (Anderson, 2015, 94).

تا بدین جای کار می‌توان یکی از سؤالات پژوهش حاضر را که بیان می‌دارد، آیا می‌توان از مفهوم توسعه پایدار به صورت کارآمد در جهت تشریح و اهداف بلندمدت در جهت ساخت درک عمومی و حمایت از اقدامات در راستای سیاست‌گذاری محیط زیستی استفاده نمود؟ را مورد توجه قرار داد. توسعه مباحث ابزار سیاست‌گذاری، رویکرد سیاستی و سیاست‌گذاری عمومی با جلوه‌دادن نقش دولت‌ها در تکوین آن نشان داده که سنگ بنای توسعه پایدار بستگی به نگاه دولت‌ها دارد و این مهم بایستی درک عمومی، آگاهی‌سازی و حفظ مشارکت حداقلی و حرکت به سمت مطلوب یعنی مشارکت حداکثری را به همراه داشته باشد. یقیناً مفهوم توسعه پایدار به‌عنوان یک مفهوم بین‌نسلی می‌تواند میانه توسعه و حفظ محیط زیست را بگیرد و رابطه بین نسلی را تداوم ببخشد. این یک جهت‌گیری منصفانه و معقولانه است.

۵- ماهیت خطرات محیط زیستی

یک دسته از نگرانی‌ها بر ماهیت مشکلات زیست‌محیطی، علل و پیامدهای آن‌ها تمرکز می‌کند. حجم عظیمی از اطلاعات در مورد وضعیت محیط زیست در دسترس بوده و به صورت مداوم نتایج پژوهش‌های جدید ارائه می‌گردند. بسیاری از آن اطلاعات به‌راحتی از طریق اینترنت و به‌خصوص در وب‌سایت‌های سازمان‌های دولتی و محیط زیستی، تجاری، بهداشتی و دیگر سازمان‌ها در دسترس می‌باشند. تمامی منابع داده نیاز به ارزیابی‌های منتقدانه داشته زیرا برخی از سایت‌ها و گزارش‌های موجود در آن‌ها تحلیل‌های علمی و حرفه‌ای قابل اعتمادتری نسبت به سایرین در خود جای داده‌اند.

۱-۵- پیش‌بینی شرایط زیست‌محیطی

یکی از دشوارترین تخمین‌ها در مورد مشکلات زیست‌محیطی، پیش‌بینی شرایط آینده است. قبلاً به صورت گذرا اشاره‌ای به جمعیت گردید و این مهم به سبب اهمیت و ارتباط موضوعی است. ما براساس واقعیت، فرضیه‌سازی می‌کنیم تا بتوانیم مطلوب کار را ارائه نماییم. جمعیت انسانی در سال ۲۰۵۰ به چه عددی خواهد رسید و یا اینکه چه میزان انرژی در سال ۲۰۲۵ مصرف خواهد شد و چه مقدار از آن توسط سوخت‌های فسیلی و چه مقدار از باد و انرژی خورشیدی تأمین خواهد شد؟ تمامی این چنین پیش‌بینی‌هایی مستلزم ساخت فرضیه در مورد تغییرات تکنولوژیکی، اجتماعی و اقتصادی که به‌طور کامل

شناخته نشده‌اند، هست. بهترین پژوهش‌ها با دقت فرضیاتی را تنظیم می‌کنند که به توصیف و تشریح روش مورد استفاده در تخمین و پیش‌بینی‌های خود می‌پردازند. باین‌حال، عدم قطعیت و اختلاف‌نظر مرسوم بوده و برخی از آن‌ها در مرکز، آنچه منتقدان آن‌ها را مسئول فرضیه‌های نامناسب و روش‌های معیوب می‌دانند، قرار می‌گیرند. یک تصویر از این نوع چالش‌ها که مربوط به پیش‌بینی و تخمین بوده، موضوع تغییرات آب‌وهوایی است. مجمع بین‌المللی تغییرات اقلیمی^۵، یک نهاد حمایت شده توسط سازمان ملل متحد، اجماع علمی غافلگیرکننده‌ای را در پیش‌بینی‌های مورد انتظار خود در رابطه با تغییرات اقلیمی در قرن بیست و یکم را منعکس نموده است. چنین تغییراتی می‌تواند به‌طور قابل ملاحظه‌ای باعث افزایش دمای متوسط جهانی طی یکصد سال آینده شود و در نتیجه منجر به انواع مختلف اثرات زیست‌محیطی و اقتصادی بالقوه ویرانگر گردد. باین‌حال، بحث‌های علمی و سیاسی همچنان در مورد اعتبار پیش‌بینی‌های خاص و پیامدهای سیاست‌گذاری آن‌ها ادامه می‌یابد. دلیل این روند ادامه دار این است که سؤالات در مورد مباحثی چون الف) رابطه دقیق بین غلظت گاز گلخانه‌ای در جو و افزایش درجه حرارت، ب) احتمال اینکه درجه حرارت با مقدار مشخصی افزایش یابد و ج- موقعیت و زمان اختلالات آب‌وهوایی مانند افزایش بارندگی و شدت طوفان، کماکان باقی مانده است. مدل‌های پیچیده رایانه‌ای که دانشمندان برای ایجاد این پیش‌بینی‌ها مورد استفاده قرار می‌دهند، قادر نبوده تا پاسخ تمامی سؤالات را فراهم کند و حتی در جایی که پیش‌بینی‌ها نشان‌دهنده اثرات زیست‌محیطی بوده، اقتصاددانان و سیاست‌گذاران ممکن است نتیجه‌های بسیار متنوع و متفاوتی در مورد هزینه‌ها و مزایای محتمل اقدامات سیاست‌گذاری را به دست آورند (DiMento and Doughman, 2014, 178).

البته سیاست‌گذاری‌های معاصر، نیازی را در مورد ایده‌های ساده برای بیان کردن در کنفرانس‌های خبری و یا سخنرانی‌های رادیویی و یا در وب‌سایت‌های محبوب و برجسته ایجاد کرده است و این موضوع برای طرفداران محیط زیست و مخالفان آن‌ها صدق می‌کند. کسانی که با این منابع اطلاعاتی

5- Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC)

مجمع بین‌المللی تغییرات اقلیمی همچنین مشهور با سرواژه IPCC یک ارگان بین دولتی علمی است که اقدام به ارزیابی جامع از اطلاعات علمی، فنی و اجتماعی - اقتصادی جاری در مورد مخاطرات تغییرات آب‌وهوایی بر اثر فعالیت‌های انسانی در سراسر جهان می‌کند. ارزیابی پیامدهای بالقوه این تغییرات و گزینه‌های احتمالی سازگارشده با این پیامدها و کاستن از عواقب آن از کوشش‌های این نهاد است. هزاران دانشمند و کارشناسان دیگر به‌طور داوطلب در تهیه گزارش‌ها و مرور اطلاعات به این نهاد بین دولتی یاری می‌رسانند.

همکاری داشته اغلب در مورد کار از طریق مسائل پیچیده علمی و عدم قطعیت‌های اجتناب‌ناپذیر آن‌ها و همچنین در نظر گرفتن انتخاب‌های سختگیرانه سیاست‌گذاری، پریشان و بی‌میل هستند. این تمایل‌ها به‌ویژه زمانی بزرگ‌جلو می‌کنند که یک مشکل زیست‌محیطی برای اولین بار قابل رویت می‌شود و به‌سرعت و به صورت سراسری مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. از طریق تجربه، بحث و یادگیری، ایدئولوژی می‌تواند، با ارزیابی‌های متفکرانه‌تر به مشکلات و راه‌حل‌ها یاری بیشتری رساند. در جریان اجلاس اخیر کاپ‌۲۶ گلاسکو در سال ۲۰۲۱ نیز این مهم کاملاً مشهود بود. چراکه هرچه به جلوتر می‌رویم، فناوری جهانی با سرعت غیرقابل پیش‌بینی جلوتر است و این مسئله باعث شده که تصمیم‌سازی‌ها کندتر انجام گردد.

۲-۵- ارزیابی خطرات

مسائل اجتماعی و فنی همانند مثال تغییرات اقلیمی نشان می‌دهند که همیشه نیاز به مطرح کردن برخی از سؤالات ضروری و حساس در مورد ماهیت مشکلات زیست‌محیطی وجود دارد. یکی از مرسوم‌ترین و متداول‌ترین روش‌ها برای انجام این کار، استفاده از زبان مخصوص ارزیابی خطر و یا تجزیه و تحلیل خطر است. تحلیلگران سعی بر آن دارند تا میزان اهمیت و بزرگی خطراتی را که برای بهداشت عمومی و یا محیط زیست مشکل ساز خواهند بود، (از مواد شیمیایی سمی گرفته تا گرم‌شدن زمین) برآورد و ارزیابی کنند. اطلاعات استخراج شده از چنین تجزیه و تحلیل‌هایی اغلب موضوع اصلی در مذاکرات و مباحث سیاست‌گذاری عمومی تبدیل می‌شوند (Kraft, 2017, 69). با این حال، ارزیابی خطر شامل استفاده از یک مجموعه به نسبت جدید و تکامل یافته از روش‌ها در جهت برآورد و تخمین خطرات اکوسیستمی و سلامت انسانی می‌شود و لازم به ذکر است که اختلاف قابل توجهی در مورد چگونگی اعمال این روش‌ها و کاربردی که با اطلاعات تولید شده صورت می‌پذیرد، وجود دارد. طبیعتاً ارزیابی خطرات به واسطه ارزیابی اثرات زیست‌محیطی می‌تواند احتیاط‌ها را گوشزد نماید. گاه تجربه گذشته مسیر آینده را مهیاتر می‌سازد. لذا ارزیابی خطرات یک قاعده بسیار پراهمیت است که در حقوق بین‌الملل محیط زیست مددسان اصول مهم جلوگیری و احتیاطی است.

۳-۵- مقایسه خطرات و تعیین اولویت‌ها

دولت‌ها منابع محدودی را در اختیار دارند، این وضعیت با رکود اقتصادی جهانی وخیم‌تر گردید و در پی آن مخارج انبوه محرک‌های اقتصادی دولت‌ها نیز روند نزولی به خود گرفت و بحث‌های بسیاری در مورد

کسری بودجه صورت گرفت و عموم مردم نیز اشتیاق بسیار کمتری به افزایش مالیات‌ها نشان می‌دادند. این شرایط سیاست‌گذاران و عموم مردم را وادار به رویارویی با انتخاب‌های واقعی نمود. اگر می‌توان همه چیز را انجام داد، بنابراین کدام برنامه‌ها و فعالیت‌ها شایستگی صرف هزینه داشته و کدام خیر؟ منتقدان با توجیه و دلایل بسیار خوب عنوان می‌نمایند که این‌گونه تصمیمات قانونی سیاست‌گذاری‌های پرهزینه و ناکارآمد را ترویج می‌دهد. به این ترتیب آن‌ها پیشنهاد می‌کنند که باید راه‌هایی را برای مقایسه خطرات زیست‌محیطی و سلامتی و همچنین تشخیص خطرات جدی با اهمیت بالا و خطرات با اهمیت کمتر پیدا کرد. چنین تلاش‌هایی در آینده به احتمال زیاد نقش مهمی در کمک کردن به مسائل مربوط به سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی ایفا خواهد نمود و در همین راستا مشارکت عمومی و بحث در مورد آن‌ها را ترویج خواهد داد و به مردم و سیاست‌گذاران در انتخاب سیاست‌گذاری‌های بحرانی یاری خواهد رساند. البته ذکر این مسئله خالی از لطف نیست که همواره هزینه کردن برای نگهداشت بهتر از هزینه کردن برای احیاء است. سیاست‌گذاری‌ها گاهی در این مسیر دچار تنش می‌شود چراکه نگاه‌ها یکسان نیست و تعالیم علمی و سیاستی متغیر است؛ بنابراین تعیین الویت‌ها بسیار پراهمیت است.

۴-۵- واکنش‌های سیاست‌گذاری عمومی

سوالی که در بدو امر به ذهن می‌رسد اینکه اگر مداخلات دولتی ضروری باشد، در چه سطحی سیاست‌گذاری‌های عمومی مناسب‌تر هستند و در چه سطحی بایستی به اجرا درآیند؟ دولت‌ها مجموعه‌ای از ابزارهای متنوع در موجودی سیاست‌گذاری خود دارند. در میان این مجموعه، مواردی همچون قانون‌گذاری، وضع مالیات، استفاده از یارانه‌ها و مشوق‌های بازار، تأمین مالی برای پژوهش، تهیه اطلاعات، آموزش و خرید کالا و خدمات وجود دارند. تحلیلگران در زمینه سیاست‌گذاری خواستار آن هستند که کدام رویکردها در یک وضعیت خاص، خواه به‌تنهایی و یا در ترکیب با دیگر رویکردها، مناسب‌تر عمل می‌نمایند (Peel, 2011, 145).

بحث‌های بسیاری در سال‌های اخیر در مورد مزایا و معایب نسبی رویکردهای نظارتی به صورت گسترده استفاده شده (فرمان و کنترل)^۶ و همچنین وسایل رقابتی یا تکمیلی به‌عنوان انگیزه‌های بازار، افشای اطلاعات و مشارکت عمومی و خصوصی افزایش یافته است. چنین رویکردهای جدیدی در هر سیاست‌گذاری زیست‌محیطی، از قانون هوای پاک گرفته تا اقدامات در زمینه کاهش استفاده از مواد

شیمیایی سمی، گنجانده شده‌اند. هر دولتی نیز از طریق قدرت خود در بازار به پیشرفت تکنولوژی کمک کرده و دولت‌ها مقدار زیادی از محصولات مشخص مانند رایانه و سایر تجهیزات اداری و وسایل نقلیه را خریداری می‌کنند. حتی بدون مقررات، آن‌ها می‌توانند فرایندهای تولید را با خرید تنها محصولاتی که صرفه جویی در مصرف انرژی و استانداردهای مصرف سوخت را دارند، تغییر دهند. تحلیلگران به‌طور معمول این گزینه‌های سیاست‌گذاری (به‌عنوان مثال، استفاده از مقررات و یا اعتماد به آموزش عمومی از طریق افشای اطلاعات) را با توجه به معیارهای مختلف، می‌سنجند. این معیارها شامل اثربخشی احتمالی سیاست‌گذاری، امکان فنی، راندمان و کارایی اقتصادی و پذیرش سیاسی و اجتماعی می‌شود. محاسبه یا رسیدگی کردن به هیچ کدام از این معیارها آسان نیست و درعین حال این اقدام اطلاعات مفیدی را برای میز مذاکره و بحث ارائه می‌دهد (Kraft, 2017, 103)؛ بنابراین تناسب بین هزینه کردها و موضوعات مهم بایستی مدنظر سیاست‌گذاران باشد. چراکه اگر تعادل و تناسب وجود نداشته باشد، به نوعی دولت‌ها شرط انصاف را رعایت نکرده و اختلال اجتماعی و عدم عملکرد مسئولیت اجتماعی به چشم می‌خورد.

در این راستا با عنایت به برابری و عدالت اجتماعی، تحلیلگران و سیاست‌گذاران نیز خواستار اطلاع در مورد توزیع هزینه‌های زیست‌محیطی، منافع و خطرات در سراسر جامعه و همچنین در سطح بین‌المللی و در سراسر نسل‌ها هستند. این مسئله نشان می‌دهد که بسیاری از خطرات زیست‌محیطی، از قبیل آن دسته از خطرات که توسط تأسیسات صنعتی ایجاد می‌شوند، تا حد بسیار زیادی بر مردم فقیر و اقلیت جامعه که - احتمالاً جمعیت‌شان بسیار است - در مناطق بسیار صنعتی با پالایشگاه‌های نفتی، کارخانه‌های شیمیایی و امکانات مشابه و یا در بافت‌های فرسوده مراکز شهری با سطح بالایی از آلودگی هوایی زندگی می‌کنند، اثر می‌گذارد. به همین ترتیب، خطرات مرتبط با تغییرات آب‌وهوایی به‌مراتب بیشتر بر کشورهای فقیر تأثیر می‌گذارند تا ملت‌های ثروتمند و صنعتی که حتی در سناریوهای مختلف تغییرات آب‌وهوایی قادرند با تغییر رژیم آب‌وهوایی جدید خود را سازگار کنند (DiMento and Doughman, 2014, 178).

۶- ابزارهای پیش‌برنده

تا اینجای بحث بایستی یک تحلیل از مسیر مخاطرات و توسعه و همچنین دغدغه‌ها ارائه می‌گردید تا به این نقطه برسیم و پاسخ پرسش دوم پژوهش را در قالب ابزارهای پیش‌برنده ارائه نماییم. پرسش این بود که

دیپلماسی محیط زیست تا چه میزان می‌تواند در جهت تعالی مفهوم توسعه پایدار و روند سیاست‌گذاری مؤثر باشد؟ بایستی بیان داشت که متر و سنجه دقیقی وجود ندارد تا بتوان گفت صددرصد دیپلماسی محیط زیست تأثیرگذاری خود را داشته است، اما می‌توان گفت که این ابزار پیش برنده اثربخشی بالایی بر روند تحول‌گرایانه توسعه پایدار و سیاست‌گذاری داشته است. یک نگاهی به روند برگزاری اجلاس‌های جهانی به‌خصوص از سال ۱۹۷۲ به این طرف داشته باشیم، در می‌یابیم که نحوه تعامل و همگرایی دولت‌ها در جریان این اجلاس‌ها سبب شده تا معاهدات مهمی ایجاد گردد و اسناد کنفرانسی تبدیل به قواعد نرم شوند و این مهم به سیاست‌گذاری عملیاتی بر می‌شود؛ یعنی از حالت سیاست‌گذاری توصیه‌ای خارج شده و به سمت عملگرایی به پیش رفته و نگاه جهانی به این موضوع چاره ساز بوده است.

نتیجه

ایده ساده در مورد ماهیت مشکلات زیست‌محیطی و راهبردهای مقابله با آن‌ها در پشت تمامی این سؤالات قرار دارد. بهبود واکنش جامعه به این‌گونه مشکلات به‌خصوص در قالب سیاست‌گذاری زیست‌محیطی نیازمند یک ارزیابی دقیق و تلاش جدی برای تعیین نوع راه‌حلی که بیشترین وعده‌ها را حفظ می‌کند، است. هیچ‌گاه اطلاعات کافی برای اطمینان از تمامی خطرات پیش روی، اثرات بالقوه سیاست‌گذاری‌های کنونی و اثربخشی احتمالی از روش‌های پیشنهاد شده وجود ندارد. با این حال، به‌عنوان شهروند، می‌تواند با جمع‌آوری داده و استدلال همراه با تمرکز بر مسائل اصلی و تصدیق اینکه اختلافات حداقل در مورد ارزش‌های سیاسی مختلف و اهداف سیاست‌گذاری وجود دارند، به صورت بهتری با این موارد برخورد کنند. اگر شهروندان خواستار این باشند که سیاست‌گذاران همین کار را انجام دهند، می‌توان به سمت مجموعه‌ای قابل دفاع از سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی که وعده‌های واقعی را برای رسیدگی به بسیاری از چالش‌های پیش روی ملت می‌دهند، حرکت کرد. این مسئله نیازمند عزم به مشارکت و تحقق آگاهی‌رسانی است. از یک سو تعاملات بین‌المللی و از سوی دیگر دیپلماسی موفق نیز زمینه سیاست‌گذاری‌های زیست‌محیطی در کاهش مخاطرات را فراهم می‌آورد.

تعارض منافع

تعارض منافع در این مقاله وجود ندارد.

منابع

- طیبی، سبحان، ۱۳۹۶، **دیپلماسی محیط زیست و تأثیر آن بر تعاملات بین‌المللی و صلح جهانی**، چاپ اول، تهران، انتشارات خرسندی.

لاتین

- Anderson, James E. 2015. *Public Policymaking: An Introduction*, 8th edn. Stamford, CT: Cengage Learning.
- Brown, Lester R. 2009. *Plan B 4.0: Mobilizing to Save Civilization*. New York: W. W. Norton.
- Duffy, Robert J. 2003. *The Green Agenda in American Politics: New Strategies for the TwentyFirst Century*. Lawrence: University of Kansas Press.
- DiMento, Joseph F. C. , and Pamela Doughman, eds. 2014. *Climate Change: What It Means for Us, Our Children, and Our Grandchildren*, 2nd edn. Cambridge, MA: MIT Press.
- Fiorino, Daniel J. 2006. *The New Environmental Regulation*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Friedman, Thomas L. 2008. *Hot, Flat, and Crowded: Why We Need a Green Revolution and How It Can Renew America*. New York: Farrar, Straus, and Giroux.
- Kraft, Michael E. 2017b. "Environmental Risk: New Approaches Needed to Address Twenty First Century Challenges." In *Conceptual Innovation in Environmental Policy*, edited by James M. Meadowcroft and Daniel J. Fiorino. Cambridge, MA: MIT Press.
- Meadowcroft, James, and Daniel J. Fiorino, eds. 2017. *Conceptual Innovations in Environmental Policy*. Cambridge, MA: MIT Press.
- O'Neill, Kate. 2009. *The Environment and International Relations*. New York: Cambridge University Press.
- Peel, Jacqueline. 2011. "Environmental Protection in the Twenty-First Century: The Role of International Law." In *The Global Environment*, 3rd edn, Washington, DC: CQ Press.
- Starke, Linda, ed. 2013. *State of the World: Is Sustainability Still Possible?* Washington, DC: Island Press.
- Vig, Norman J. , and Michael E. Kraft, eds. 2016. *Environmental Policy: New Directions for the Twenty-First Century*, 9th edn. Washington, DC: CQ Press.

Legal Civilization

No.10-Spring 2022

- Civil liability of the Official expert of the Judiciary in Iranian and French Law with Emphasis on Judicial Procedure - **Hasan Badini, Sepideh Razi, Mohamad Mehdi-pour**
- Saadi Shirazi's Compatibilities with the Teachings of Modern Public Law **Majid Najjarzadeh Hanjani**
- Criminal Protection of the Right to the Environment **SHima Naderi, Majid Motallebi**
- The Role of Civic Society in Citizenship Rights' Establishment **Farzaneh Dashti, Abdolkarim SHAheydar**
- The Effects of Increasing the Capital of Joint Stock Companies in Iranian and American Law **Afshin Mojahed**
- Judicial Challenges in Combating Environmental Crimes in Iranian Criminal Law **Esmaeil Kashkoulia, Abass Sheikh-holeslami**
- International Aviation Law Approach to Liability for Corona Virus Transmission in Aviation **Yeganeh Sadat Safavi**
- Effects of Government Contracts on Iranian and British Law **Mohammad Reza Burbur**
- Mediation, Participatory Justice System, third Generation Criminal Justice System and Litigation Rights - **Sadeh Fetili, Sayyed Mohammad Salehi**
- Value and Validity of Expert Theory in Iranian and French Law **Sayyed Jafar Hashemi Bajegani, Maisam Sobhani**
- Environmental Policy Approach in Reducing Risks; Strategies and Approaches **Zahra Tallieolia, Davud Khorramdel**
- Efficient Jurisprudential Rules in the Responsibility of Wasting People's Time **Hamid Soleymani, Rahime Abbasi - Bonari**
- the Role of UN Agencies in Preventing Environmental Pollution from Waste as Global Biosecurity **Rostam Ali Akbari, - Sayyed Mehdi Mousavi**
- Fundamentals of Correcting Non-Common Contracts in the Era of Legislation by Relying on Religious Rerms and Generalities **Sayyed Alireza Amin**
- New Reproductive-Biological Technologies and Child Rights: An Introduction to the Future of Childhood in Iran - **Maryam SHA'ban**
- Pathology of Determining the Punishment in Family Crimes in Fifth Book of the Islamic Penal Code (Tazirat) Approved in 1996; From Explaining the Damage to Providing Solutions **Mahdi Mozafari Anari, Mohammad Amini Zadeh, Ali Arefi Maskoni**
- The Principle of Correctness in Transactions with Emphasis on the Possibility of its Flow in Legal Doubts **Maedeh - Chini Saz, Omid Mohammadi, Ghasem Shaabani**
- About the Theory of Invalidity of Preliminary Investigations in the Iranian Criminal Proceedings (According to the Code of Criminal Procedure Approved in 2014) **Masoud Fadaei Dehcheshmeh, Amir Soleimani, Homeira Taheri**
- A Reflection on the Law Governing the Contractual Obligations of the Insurance Contract in Iranian and American Law - **Farzad Karami kolmoti, Hamed Babaei**
- Investigating the Establishment of Bailment in the British and American Legal Systems and its Application to the Trust - Institution in Iranian Law **Nastaran Arzainan, Mahsasadat Nabavi**
- Criteria for Separating the Crime of Kidnapping from Similar Crimes in the Iranian Penal System **Ahmadreza - Emtehani, Javad Naderi ooj Boghzi, Ali Paidarfard**
- An Introduction to the Principles and Obstacles of Extradition in International Law **Reza Alipanah**
- Corona Virus Effects on Juvenile Delinquency with Respect to USA Law **Peyman Dolatkah Pashaki**
- Manifestations of Change in the Differential Criminal Policy of the Crimes of the Armed Forces of Iran and the United - States of America by the Method of Impunity and Decriminalization **Yasser SHakeri, Alireza Salehi, GHolam Hosein Rezaei**